

„Danskere“

ET NYHEDS- OG OPBYGGELSESBLAG FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA, udgivet af Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebraska.

„Danskere“ udgives Onsdag i hver Uge. Pris pr. Aargang: De Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00

Bladet betales i Forskud. Bestilling Betaling, Adresseforandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebraska.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dens Redaktør: A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Acceptance for Mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 8, 1918.

Advertising rates made known upon application.

I Tilfælde af, Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det stedlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskere“'s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, som avterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det avterede, bedes de altid omtale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Sættærnissen. Den Skælm har spillet os flere Puds i den senere Tid. Først den meningsberøvende Udeladelse i det af Past. P. Nielsen anførte Vers af Birkedahl, som vorteds i sidste Nr. Men i samme Nr. (24) forekom den dumme Fejl: „Men det var netop her, det kneb for Peter, da man i „Egyptens“ Gaard pegede paa ham“ o.s.v. I Stedet for „da man i „Ypperpræstens“ Gaard pegede paa ham o.s.v.“ (1 Spalte, Side 2). I Nr. 25 forekom (Side 5, Sp. 1, 15. Linie fra oven) en finere, men meningsfordrejende Fejl. Der siges „den Befaling og Trang“ om Diakonats Oprettelse i Jerusalem. Der skulde staa „den Befaling og Trang“ thi det var netop af Trang, men uden Tvang, at denne Tjeneste i Menigheden blev oprettet.

Augustanasynodens Aarsmøde. Den svenske lutherske Augustanasynode holdt sit 60. Aarsmøde i Aar i Lindsborg, Kas., væsentlig paa samme Tid, som vor Kirke holdt sit Aarsmøde i Cedar Falls, Ia. Mødet begyndte paa en Vis Pinesdag den 8. Juni, med Bethania Menigheds 50 Aars-Jubilæum. Onsdag Morgen begyndte det egentlige Aarsmøde med et Ministeriemøde, hvor der holdtes Kollokvium med 27 teologiske Kandidater. Synoden modtog med Glæde Rapporten fra dens fælles Lærestanstalt i Rock Island om, at 716 Studenter modtog Undervisning der det sidste Aar mod 600 Aaret forud. — Dr. Brandelle blev genvalgt til Formand. Hans Løn blev bestemt til \$1500 om Aaret, Sekretærens til \$300 og Kasseregens til \$200.

Sprogsagen i Nebraska. Sagen gaar ind paa et nyt Stade. Distriktsdommer Wakeley afgav sidste Lørdag ifølge „The Omaha Sunday Bee“ en Kendelse i den Sag, som Repræsentanter for den lutherske Missouri-Synode sammen med bøhmiske Katolikker i Omaha har anlagt mod Statens Guvernør, Generaladvokat og County Attorney for at hindre Forbudsloven mod fremmede Sprog fra at træde i Kraft. Dommer Wakeley giver Loven Medhold, idet han opretholder Forsvarernes „Demurrers“. Imidlertid udstedte han en midlertidig „Injunction“ imod County Attorney og Generaladvokaten, da Klagerne sagde, at de vilde føre Sagen til Højesteret og gav „Bonds“ for dens Fortsættelse. Nævnte Embedsmænd er altsaa midlertidigt forbudt at enforce Loven, indtil Højesteret har afgivet sin Kendelse i den. Generaladvokaten gør dog Indvending imod den nævnte „Injunction“, idet han hævder, at ingen Injunction kan hindre Lovens Ikrafttræden, med indre Klager-

ne angriber dens Grundlovs-mæssighed og hævder, at deres Ejendomsret er angrebet. Men begge disse Punkter indeholdes i deres Klager, saa det ser ud til, at det faar sit Forblivende derved, at Loven suspenderes, indtil Højesteret har afgivet sin Kendelse i Sagen.

Fra Den forenede danske Kirkes 23. Aarsmøde.

(Slutning.)

Fredag Morgen. Andagten holdtes hver Dag i Nazareth-Kirken. Efter Afsyngelsen af Salmen „O Helligaand, du Skat saa skon“ talte Pastor N. P. Clemmensen om Apostelen Paulus.

Først fremhævede han med Eftertryk, at Saulus ingenlunde var et ryggeløst Menneske. Han var derimod nidkær i sin Gudsdyrkelse; han var sandfærdig og altid tro imod sin Overbevisning. Men saa fik Saulus sin Damaskus-Time og blev til Paulus.

Paulus var ikke alene en Troens og Retfærdiggørelsens Prædikant. Han tog det nøje med sit eget Liv; han var ogsaa et Helliggørelsesmenneske. Derfor blev han en saadan Arbejder, som han blev. Saulus blev korsfæstet, og Kristus blev sat paa Tronen. Det var det, der gjorde Paulus til den største Skikkelse i Guds Rige næst efter Herren selv. Andagten sluttede med Salmeverset „Skriv dig, Jesus, paa mit Hjerte.“

Fredag Formiddags Session. Den begyndte med Afsyngelsen af Salmen „Den signede Dag med Fryd vi ser.“ Efter at Referat fra forrige Session var oplæst og godkendt valgtes Past. Th. N. Jersild til Hjælpesekretær.

En Hilsen fra Den forenede lutherske Kirke i Amerika's Præsident, Dr. F. H. Knobel, oplæstes af Formanden og modtoges af Mødet ved Rejsning, og det besluttedes at indføre den i Aarsberetningen.

Kom. Nr. 2, der bestod af Præsterne H. Bertelsen, J. P. Naarup og N. C. Carlsen og Del. H. Nielsen, Racine, og P. Clausen, Albert Lea, rapporterede og fremkom med flere Forslag vedrørende vor Skole.

Dens første Forslag gik ud paa at arrangere en passende Festselskab i Anledning af, at Prof. C. X. Hansen har tjent Samfundet der i 25 Aar. Kirkeraadet blev paalagt at tage sig af den Sag.

Kom. Nr. 3, som kom til Forhandling, resulterede efter en længere interessant Drøftelse i, at en Komite af 7 Medlemmer, 2 Præster og 5 Lægmand, af hvilke mindst to skulde være Kontraktører og erfarne Bygmestre, valgtes til at foretage Undersøgelse med Skolens Udvidelse for Øje. Denne Komite skal undersøge vore Skolebygninger her i Blair og give Skon over, hvor vidt de er brugelige eller ikke, og hvad det antagelig vil koste at udvide Skolen, saa den bliver tidssvarende og adækvate til at rumme en udvidet Skole. Desuden skal den se sig om og gøre Undersøgelse andre Steder for at finde ud, om det muligvis kunde være i Sagens og Samfundets Interesse at flytte Skolen andetsteds hen. Denne Komite kom til at bestaa af Præsterne H. W. Bondo og I. Gertsen og Lægmandene N. Madsen, Minneapolis, Minn., Chr. Brown, Racine, Wis., A. K. Sørensen, Chicago, Ill., A. Vestergaard, Spencer, Ia., og N. S. Nielsen, Des Moines, Ia.

Denne Forhandling var Aarsmødets interessanteste. Forslaget om muligvis at skulle samle \$200,000 for at sætte vor Skole i tidsmæssig Stand forskrækkede ikke Folk. Der gik som en almindelig Følelse igennem Mødet, at en udvidet og tidssvarende Skole er en Livsbetingelse for os som Samfund, og vi vil leve og virke, selv om det kræver Ofre. Men Bygningerne er ikke Ho-

vedsagen. Den indre Udvidelse, vor Skoleevnes Forøgelse gælder det om først og fremmest. Derfor blev der ogsaa fattet Beslutninger med det for Øje. Dana College skal udvides til at give fuld College Kursus, efterhaanden som der bliver Elever til at tage de sidste Aars Studier. En anden Beslutning kommer senere.

Der blev af enkelte talt stærkt for, at Syvmandskomiteen straks skulde foretage Subskriptioner til Sagen, og der var ogsaa Tale om at vælge en Mand til helt at virke for denne Sag, men det endte med, at Syvmandskomiteen blev bemyndiget til at tage i med større og mindre Gaver, og det blev paalagt den at rapportere senest 1. Marts 1920 gennem vore Blade. Man ønskede at se Resultatet af denne Komites Undersøgelser, før man for Alvor tager fat paa at samle de nødvendige Midler.

Man besluttede at vælge en Mand til at undersøge, hvorledes man ved andre Skoler finder sig tilfreds med „Boarding Clubs“. Past. L. A. Laursen blev valgt.

Paa Forslag fra Kom. Nr. 1 udtalte Aarsmødet sin Glæde over de Fremskridt der er gjort i vor Utah Mission i den senere Tid, og det paalagdes Kirkeraadet at se at finde en Medhjælper til Past. Carlsen.

Sessionen sluttede med Bøn, ledet af Past. H. Bertelsen.

Fredag Aften talte Den norske Kirke i Amerikas Jødemissionær, Past. J. Resnick, paa Engelsen om Jødemissionen, og siden talte Past. N. L. Nielsen om vor Indianermission. Men den Aften maatte vi benytte til Ren-skrivning af Referat, saa vi indet fik refereret fra dette Aftenmøde.

Lørdag Morgen begyndtes Andagten med Salmen „Min Jesus, han er min Begyndelse og Ende“. Past. J. P. Christiansen gav saa en kort Livsskildring af Apostelen Johannes.

Johannes er ikke alene kaldt Kærlighedens Apostel, men ogsaa Aftenens Apostel. Han var med Jesus, (sammen med Peter og Jakob) ved Jairus' Datters Opvækkelse, paa Forklarens Bjerg og længst inde i Gethsemane. Taleren henlede Opmærksomheden paa Johannes' Skrifter og særegne Udtryk i dem; Joh. saa „Jesus Herlighed“. Men han havde ogsaa klart Øje for det onde og grimme. Han lagde Mærke til, at Djævelen fo'r i Judas, og det var Nat, da han gik ud. Johannes er saa afgjort. Han drager skarpt Skel. „Vi vide, at vi ere gaaede over fra Døden til Livet; thi vi elske Brødrene.“ Johannes kunde ogsaa rives med af kødelig Nidkærlighed, han var en Tordensøn, der vilde kalde Lid ned over den Samaritanby, der ikke vilde berede Herberge for Jesus. — Andagten sluttedes med Salmen „O, Helligaand, mit Hjerte.“

Lørdag Formiddags Session aabnedes med at synges Salmen „Jesus, kom dog nær til mig“ og Bøn af Past. H. Nielsen.

Som Følge af Jødemissionsfor-draget Aftenen forud besluttedes det at anbefale vor Menigheder at støtte Zionsforeningen. — Det besluttedes at sende Hilsen til Den danske Kirkes Aarsmøde i Des Moines ved Past. Søholm.

Kom. Nr. 3 rapporterede, og paa Forslag af dens Rapport udtalte Aarsmødet Anerkendelse af Mr. H. Skov Nielsen som vor Forlagsforretnings Bestyrer. Et Forslag om Forhøjelse af Arbejdernes Løn tilstemtes, og det henstilledes til Direktionen at udføre denne Beslutning i dens Enkeltheder.

Et Forslag om at slaa Danskere og D. I. Kirkeblad sammen til et Blad paa 32 Sider i Magasinform, blev lagt paa Bordet til næste Aarsmøde. — En Forhandling om vore Børneblade resulterede i, at begge Blade, baade det danske og det engelske, skal udgaa med 8 Sider om Ugen. — Aarsmødet besluttede at sende Mr. Carl Nielsen en Tak-

skrivelse for hans trofaste Arbejde for Udbredelse af „Our Lutheran Youth.“ — Budgetet for Skolen det kommende Skoleaar sattes til \$11,000.

Det besluttedes at optage Missionen i Queensland, Australien, som Samfundets egen Mission og at vælge en særskilt Missionskomite for denne Mission. Desuden besluttedes at yde Past. Ligaard \$800 om Aaret, samt at Kirkeraadet skulde se at finde en Mand mere for denne Mission.

Der blev vedtaget et Forslag om at vælge Mand til at repræsentere vor Kirke i National Lutheran Bureau.

Der var indløbet Indbydelse til Afholdelse af næste Aarsmøde fra Menigheden i Hutchinson, Minn., og fra Immanuel's Menighed, Racine, Wis. Mødet besluttede at tage imod Indbydelsen fra Menigheden i Hutchinson.

Et Forslag om Forandring af vor Præstedragt modtoges til Drøftelse senere, efterat det var drøftet i Ministeriet. — Aarsmødet udtalte Anerkendelse og Tak til Past. Ligaard og Hustru for deres trofaste Arbejde i Queensland, og besluttede, at Past. Ligaards Rejse hertil og tilbage og hans Rundrejse her i Landet betales af Queensland-Missionskassen.

5 Kandidater anbefaledes til Ordination.

Lørdag Eftermiddags-Session. Som Medlemmer af Søndagsskolekomiteen genvalgtes Past. M. Th. Jensen, og Mrs. Ove Andersen, Blair, valgtes. — Til Medlemmer af Direktionen for D. L. P. H. valgtes Past. James C. Peterson og Mr. Olaf Bondo, C. Bl., Ia., genvalgtes. — Past. Gertsen valgtes til Redaktør af den danske Afdeling af „Our Lutheran Youth“, og Past. H. W. Bondo ligesaa til Redaktør af den engelske Afdeling. — Past. L. Jensen genvalgtes til Redaktør af Børnebladet, Past. Henry Hansen valgtes til Redaktør af Little Lutheran. — Past. I. M. Hansen til Redaktør af Kirkebladet, og som Medredaktør valgtes Past. A. Th. Schultz.

Det besluttedes at tage Sagen om Danskernes og D. I. Kirkeblads Sammenslutning op til Drøftelse i de forskellige Kredses Efteraarsmøder, og at der rapporteres i Danskere om Udfaldet af denne Drøftelse før 1. Jan. 1920. — Past. Andersen indgav en begrundet Opsigelse af sin Stilling som Dsk.s Redaktør. Denne Opsigelse overgaves til Kom. Nr. 1, og siden besluttede Mødet — med Tak for de mange Aars trofaste Arbejde at tage imod Opsigelsen, men anmodede Redaktøren om at fortsætte sit Arbejde til næste Aarsmøde (med Tillæg af \$200 til hans Løn), da man venter at se Dsk. og D. I. Kirkeblad slaaet sammen.

Til Medlemmer af Pensionsfondets Bestyrelse genvalgtes Past. H. Nielsen og Mr. S. C. Petersen, Elk Horn, Ia.

Past. Rodholm af D. d. Kirke, der var kommen til Stede, bød Velkommen af Ordstyreren. Til Medlem af Børnehjemstyrelsen valgtes Past. J. A. Larsen, og til Medlemmer af Japan-Komiteen Præsterne N. J. Bing og H. W. Bondo.

Til den før antydede engelske Professorpost ved vor Skole valgtes Past. Theodor Hansen med Stipendium et Aar eller længere. Hans Løn bestemmes af Kirkeraadet og betales af Skolebudgettet. — Samfunds-Sekretærens Løn forhøjedes til \$100 aarlig.

Aarsmødet godkendte, at man ved Børnehjemmet i Elk Horn havde foretaget Ombygning til \$6,000 i Stedet for Reparation til \$500, og det udtalte Paaskønnelse og Tak til Elk Horn og Omegn af deres store Bidrag, hvorved Ombygningen var bleven mulig. — Børnehjemforstandernes Løn (foruden frit Ophold) sattes til \$800. Mødet udtalte hjertelig Tak til Bestyrer og Bestyrelse ved Børnehjemmet for deres ihærdige og opofrende Gerning.

Endnu en Beslutning af Be-

tydning: Da der er god Grund til at antage, at Danmark i en nær Fremtid faar sit gamle Græn-seland, Sønderjylland, tilbage, — og da man i Fædrelandet bereder sig til at fejre denne store Begivenhed med Takkegudstjenester rundt om i Landet, saa anser Aarsmødet det som tilbørligt, at vi ogsaa her i Den forenede dansk lutherske Kirke mindes denne Begivenhed ved Takkegudstjenester i de enkelte Menigheder eller ved Fællesgudstjenester af flere Menigheder, — hvorfor Aarsmødet anmoder Den for Kirkes Formand om at ansætte Dagen for en saadan Festlighed, om muligt den samme, som vil blive benyttet i Danmark.

Angaaende Pensionsfondet besluttedes at Aarsmødet minder Menigheder og Præster om den Bestemmelse, at der paa Taksigelsedagen eller ved en anden Lejlighed ofres til Pensionsfondet. Det blev videre besluttet, at Past. Weismann i Aarets Løb arbejder for at bringe Grundfondet op til mindst \$100,000, og at der tilstaa ham Godtgørelse af Fondet til en Stedfortræder i hans Menighed, mens han rejser i Fondets Tjeneste.

Samfundets Sekretær sammen med Formanden sender en Skrivelse til Udvalget i Danmark med Hilsen og Tak ofr Samarbejdet med os i Utahmissionen.

Det paalagdes Samfundets Embedsmænd, som giver Indberetning til Aarsmødet, at lade disse trykke saa betids forud for næste Aarsmøde, at de kan uddeles frit til alle Samfundets stemmeberettigede Medlemmer.

Aarsmødet udtalte sin hjertelige Tak til alle Samfundets Sønner og Døtre, som deltog i Krigens, og sin dybtfølte Sympati med alle, som led Tab af deres kære i Verdenskrigen.

Der holdtes **Aftenssession** Lørdag Aften. Adskilligt af det sidst refererede er fra Aftenssessionen, og fra denne skal endnu nævnes, at det blev besluttet, at Præster skal have Frihed til at forandre Præstedragt og benytte enten „Oxford Gown“, eller den danske Præstekjole uden Krave eller med anden Forandring.

Der udgives Aarsberetning til 15 Cts.

Aarsmødets Forretningsdel afsluttedes med, at Formanden ledede Forsamlingen i Fremsigelsen af Trosbekendelsen og Fader-vor.

SØNDAG.

Søndag Morgen, begyndende Kl. 8, holdtes der Ordinations-Gudstjeneste i Nazareth-Kirken. Næstformanden, Past. I. Gertsen, holdt Intimationstalen ud fra 1. Tess. 1, 2—3: „Vi takke Gud altid for eder alle, naar vi komme eder i Hu i vore Bønner, idet vi uafsladelig mindes eders Gerning i Troen og eders Arbejde i Kærligheden og eders Udholdenhed i Haabet paa vor Herre Jesu Kristus for vor Guds og Faders Aaen.“

Formanden, Past. G. B. Christiansen, holdt Ordinationstalen ud fra 2. Kor. 5, 20: „Vi ere altsaa Sendebud i Kristi Sted, som om Gud formaner ved os; vi bede i Kristi Sted: Bliver forligte med Gud!“

De unge Mænd, der ordineredes til Kirkens Tjeneste, var:

1. Samuel J. Hansen, kaldet til Præst i Vor Frelser's Menighed, Owatonna, Minn.
2. Joseph Rasmussen, kaldet af Wisconsin Kreds og Bethel Menighed, Green Bay, Wis.
3. Søren Chr. Andersen, kaldet til Præst i Salems Menighed, Warren, Pa.
4. Eddie Erlander, kaldet til Præst i Lazarus Menighed, Poi Sippi, Wis.
5. Chr. M. Vjidebeck, kaldet til Præst i vor Frelser's Menighed, Staplehurst, Nebr.

Kirken var overfyldt, at mange maatte nøjes med Staaplads, og en Mængde kunde slet ikke komme indenfor Hørevidde.

Formiddags Gudstjenesten. Aarsmødets egentlige Højmesse-gudstjeneste holdtes i den store M. E. Kirke. Der begyndtes

med Præludering paa det store Pipeorgel af Mr. Mikkelsen fra Racine, som spillede Orgelet under Sangen ved Gudstjenesten. Efter Indgangspsalmen sang den vældige Forsamling (antagelig ca. 1000 Mennesker) Salmen: „Denne er Dagen, som Herren har gjort.“ Men vi kommer til at fatte os kort.

Stedets Præst, Past. M. N. Andreasen, forrettede Altertjenesten, og Past. N. J. Bing prædikede over Dagens Evangelium, Joh. 3, 1—15, om Nikodemus hos Jesus om Natten. Nikodemus forstod, at livsstilling og Lærdom ikke var nok til Frelse. Dette gaves praktisk Anvendelse over for Nutiden — ikke nok! Saa kom Manden med sine Bekymringer til Jesus. Jesus tog ikke haardt paa Manden. Han underderviser ham. Som du er, kan du ikke se Guds Rige, du maa fødes af Vand og Ånd for at komme ind i det. At komme til Jesus, blive lagt op til hans Bryst, det er Daabens Betydning. Jesus holdt Korset frem for Nikodemus' Blik i de Ord: „Saaledes bør det Menneskesønnen at ophejes, for at hver den, som tror, skal have et evigt Liv i ham.“

Under Afsyngelsen af Salmen: „Op I Kristne, ruste eder,“ blev der lagt et Offer til vor Indremission. Der indkom \$600 paa faa Dollars nær. Der sluttedes med Salmen: „Fred til Bod for bittert Savn“ og Slutningsbønnen.

Søndag Eftermiddag. Det var egentlig en Minde- og Takke-gudstjeneste, der holdtes i Anledning af Krigens Slutning. Past. Theodor Hansen holdt Hovedtalen ud fra Ordet: „Glorify God and honor all men“. Mødet holdtes i det engelske Sprog. Taleren sagde, at vi skulde herliggøre Gud, fordi han magede det saaledes, at Krigens sluttede saa snart, fordi han standsede Influenza-Plagen og for den Samstemighed der havde vist sig i dette Land, der er sammensat af saa mange Nationaliteter. Og meget andet af Betydning droges frem.

Under Taleren om at ære Mennesker udnævnedes, at vi nok kan ære Mennesker, om vi end ikke samstemmer med dem i eet og alt og deler Partisy med dem. Særlig fremhævedes vor Præsident, Woodrow Wilson, som en Mand, der med Rette tilkommer Ære.

Vor japanske Ven Inadomi talte varmt om sit Forhold til Samfundet. Han føler sig som dansk Lutheraner og glæder sig over at være kommen i Berøring med Aanden i vor Kirke. Han talte saa om Problemer, der var langt større end Krigens Problemer, Problemer, som ingen Krig kan løse. Missionens Opgave at bringe Kristi Evangelium til alle Verdens Folkeslag er Tidens største Problem.

Ogsaa ved dette Møde optoges der et Offer (til vor Hedningemission). Det beløb sig til \$400 paa faa Dollars nær.

Afslutningsmødet. Søndag Aften holdtes der Afslutningsmøde. Her blev sunget Salmerne: „Herren, han har besøgt sit Folk“ og „Vor Gud, han er saa fast en Borg.“ Der var flere Talere. Past. L. A. Laursen begyndte med en kort Tale ud fra Ordet: „Jeg skammer mig ikke ved Evangeliet.“ — Saa talte Past. J. Madsen om sin Gerning i Brush, Colo., for syge og gamle. Det var i Aar 15 Aar, siden denne Gerning begyndtes. Ca. 1500 Mennesker var gaaet igennem Anstalten. Han fremholdt særlig Trangen til en Bygning mere for at gøre Plads til gamle, som an-søger om Optagelse.

Her fik vi saa en Korsang. Siden talte Præsterne H. W. Bondo, J. P. Heede, Jødemissionæren Resnick, Ligaard, J. Th. Lund, A. Th. Schultz og J. J. Kildsig — korte Afskedsord. Past. H. W. Bondo fortalte om et sygt Barn i Harlan, et mærkeligt Tilfælde, og ledede Mødet i Forbøn for Barnet, at Herren enten vilde gøre det